

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, aby ji po případném dalším jednání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání vytklo právem napadenému rozsudku nesprávné posouzení právní, záležející v mylném výkladu čl. 336. druhého odst. obch. zák. Odvolací soud přehlédl, že v první větě tohoto odstavce má zákon na mysli dva rozdílné případy, t. j. že určitý druh peněz v místě platebním není v oběhu, nebo že jest jen přepočítací měnou. Platištěm vzhledem k zažalované pohledávce jest patrně Praha. Tato okolnost nebyla vzata ve sporu v odpor, a není proto třeba uvažovati o správnosti tohoto předpokladu. Další skutečností jest, že v tomto místě platebním nejsou v oběhu italské liry, na něž zněla zažalovaná pohledávka. Tato okolnost postačí k tomu, by jednáno bylo věcně o změněné prosbě žalobní, a není třeba zabývati se otázkou, zda liry jsou jen přepočítací měnou. Vzhledem k tomu, že došlo ke změně žalobní prosby, což uznává i soud odvolací, rozhodnův o ní po stránce věcné, bude nyní uvažovati, do jaké míry je tato nová prosba odůvodněna skutkovými zjištěními. Půjde dále o stanovení přepočítacího kursu, bude-li žalobní nárok uznán v podstatě oprávněným. Žalující firma doplnila změnou žalobní prosby skutkový přednes, obsažený v žalobním spise, dalšími okolnostmi, dovozujíc, že žalovaná strana při účtování aspoň některých položek počínala si nesprávně. Z toho je patrné, že žalobkyně domáhá se na žalované náhrady škody, v kterémž případě byla by ovšem odůvodněna žalobní prosba co do požadovaného přepočítacího kursu podle § 1323 obč. zák. Stejně posuzuje věc i soud první stolice po stránce právní, přiznává žalobkyni právo žádati vrácení lir v hodnotě, jak je sama platila, než je plnila žalovaná straně indebite. Tohoto označení užívá takřka ohledně všech položek. Skutková zjištění procesního soudu byla vzata žalovanou stranou odvoláním v odpor, avšak odvolací soud nejednal vůbec po této stránce. Musí býti proto odvolací řízení v tomto směru doplněno. Pokud odvolací soud při úvaze o jednotlivých položkách přistoupí na skutkové zjištění, že žalovaná strana jednala bezprávně, protismělně, a že je proto povinna k náhradě škody dle obecných předpisů obč. zákona, bude žalobní nárok co do přepočítacího kursu oprávněn ve výši uznané soudem první stolice ohledně jednotlivých položek. Pokud nebude splněn tento předpoklad, bude nutno přepočítati částky zažalované původně v italských lirách na Kč podle pravidla vysloveného v čl. 336. 2. odst. obch. zák.

Čís. 4401.

Exekuční zabavení pohledávek dlužníka, jež se stalo v posledních 60 dnech před zahájením vyrovnacího řízení o jeho jmění, stalo se zahájením vyrovnacího řízení bezúčinným a poddlužník byl po té oprávněn plnit dlužníku. V tomto případě neobživuje skončením vyrovnacího řízení zástavní právo věřitelovo. Plnil-li poddlužník správci vyrovnávací podstaty, nemůže se věřitel po skončení vyrovnání na správci domáhati vydání peníze.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1924, Rv I 1416/24).

Pohledávky společnosti A. byly zabaveny pro žalobkyni a jí k vybrání přikázány v 60ti denní lhůtě před zahájením vyrovnávacího řízení o jmění společnosti A. Poddlužník zaplatil pohledávky za vyrovnacího řízení vyrovnacímu správci. Po skončení vyrovnacího řízení domáhala se žalobkyně na vyrovnacímu správci zaplacení oněch pohledávek. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žaloby zamítl. Důvody: Žalující strana tvrdí, že svolila k zaplacení zabavených pohledávek k ruce vyrovnávacího správce, dokud o osudu jich nebude ve smyslu vyrovnávacího řízení rozhodnuto. Vyvozuje z toho, že žalovaný, ježto její práva na zabavené pohledávky následkem zastavení vyrovnávacího řízení ve smyslu Šu 12 vyr. ř. obživila, byl povinen, zabavené pohledávky jí vydati. S názorem tímto souhlasiti nelze. Dle Šu 12 vyr. ř. zanikají oddělovací práva, nabytá v posledních 60ti dnech před zahájením vyrovnávacího řízení exekucí uhražovací nebo zjišťovací, zavedením vyrovnávacího řízení, obživnou však, jakmile řízení se zastaví. V tomto případě jest zjištěno, že exekuce povolena byla dne 20. prosince 1922, doručena dne 23. prosince 1922 a vyrovnací řízení zahájeno dne 19. února 1923, tedy, že uplynulo do vyhlášení vyrovnávacího řízení 60 dnů. Z toho plyne, že práva, žalující stranou ku zabaveným pohledávkám nabytá, zanikla, že žalující strana neměla vůbec práva, pohledávky od poddlužníků požadovati ani žádati, by zabavené pohledávky byly k soudu (k ruce jiného) složeny, ježto právo to příslušelo jedině poddlužníkům. Následkem toho byli poddlužníci oprávněni pohledávky přímo svému věřiteli společnosti A. platiti, aniž bylo zapotřebí k tomu svolení strany žalující. Dlužníci také, byť i k vyzvání žalující strany, zabavené pohledávky zaplatiti žalovanému jako vyrovnacímu správci, jehož povinnosti vymezeny jsou v Šu 31 vyr. ř. Tímto zaplacením zaniklo exekuční právo žalující banky a zabavené pohledávky splynuly s vyrovnávací podstatou. Z toho však plyne, že zaplacením zaniklé právo exekuční nemohlo již obživnouti, ač vyrovnávací řízení bylo zastaveno. A poněvadž pohledávky zaplacený byly žalovanému jako vyrovnacímu správci, tedy do vyrovnávací podstaty, nikoli jeho osobě, není žalující strana oprávněna žádati na žalovaném, by jí zabavené pohledávky vrátil, leda, že by se byl žalovaný za ně osobně zavázal, což však zjištěno nebylo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce. Soud první stolice, odsoudiv žalovaného k zaplacení, neodůvodnil žalobního nároku po právní stránce, ježto neuvedl zákonného předpisu, nárok ten opravňujícího. Ani dovolatelka není s to tak učiniti. Žaloba byla právem zamítnuta. Zavedením vyrovnacího řízení pozbyla žalobkyně práv, získaných z povolení exekuce, a nabyta téhož postavení, jako ostatní věřitelé, kteří nemohli se dovolávati platného práva zástavního k určité části jmění. Zastavením vyrovnacího řízení nemohlo oživnouti její zástavní právo, ježto mezi tím zástava a tím i právo zástavní zanikly zaplacením pohledávky dříve zabavené. Zaplacení to stalo se s tímto účinkem věřiteli, ne žalovanému, a žalobkyně ani netvrdí, že by měl peníze ty žalo-

vaný v rukou. Rozhodným je dále skutkové zjištění, že žalovaný nezavázal se osobně vůči žalobkyni k ničemu, co by opravňovalo žalobní nárok. Konečně nebylo prokázáno, že se žalovaný dopustil opomenutí povinností vyrovnacího správce vůči žalobkyni jako věřitelce bez ohledu na zaniklé právo zástavní, k němuž podle zákona nemusil přihlédnouti, ježto ho nebylo.

Čís. 4402.

Odškodnění manželky dle Šu 1266 obč. zák.

Náhradní nárok manželky nesahá za hranice Šu 91 obč. zák., ba nesmí s ním býti ani zcela ztotožňován. Nemůže býti požadován za dobu minulou, ovšem lze odsouditi k dávkám, které dospějí teprve po vydání rozsudku. Manželka nemůže se dovolávat okolností, že ji živil její otec. Nárok dle Šu 1266 obč. zák. sám o sobě se nepromlčuje, ovšem ale nárok na jednotlivé dávky.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1924, Rv I 1485/24).

Manželství stran bylo rozloučeno z viny žalovaného manžela. Manželka domáhala se napotom žalobou zadanou na soudě dne 14. listopadu 1923 na manželi jako dostiučinění dle § 1266 obč. zák. zaplacení 24.000 Kč a počínajíc 1. listopadem 1923 měsíčního důchodu 600 Kč. Procesní soud prvního stádu přiznal žalobkyni 7.100 Kč a počínajíc 15. listopadem 1923 měsíční důchod 225 Kč. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že zamítl žalobu ohledně 7.100 Kč. Nejvyšší soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Důvody:

Žalobkyně spatřuje nesprávné posouzení právní v tom, že odvolací soud, zamítnuv její žalobu ohledně 7.100 Kč s příslušenstvím, vyslovil, že dostiučinění podle § 1266 obč. zák. nesahá za hranice nároku podle Šu 91 obč. zák. a že z toho důvodu přísluší dovolatelce pouze ode dne podání žaloby. Dovolatelka dovozuje, že, když ji její otec živil, ztenčilo se tím jeho jmění do výše nákladů s její výživou spojených, a že to bude mít kdysi v zápětí, že dovolatelka bude zkrácena na dědickém podílu po svém otci. Dále míní, že, když ji živil její otec, nepozbyla tím nároku podle Šu 1266 obč. zák. proti žalobci, poněvadž by jinak mohla náklady na její výživu patřící ušetřiti. Žalovaný spatřuje nesprávné posouzení právní v odvolacím rozsudku z toho důvodu, že odvolací soud nepřihlédl k jeho námitce, že je žalobní nárok promlčen, což vyplývá z toho, že jsoucnost náhradního nároku počíná vzejitím a prokazatelností škody, že pro budoucnost je naprosto neznámo, zdali žalobkyni vůbec vzejde nějaká škoda, že tedy předpisu Šu 406, druhé věty c. ř. s. v této věci nemělo býti užito, jelikož by mohl býti odsouzen teprve, když by skutečně nastala splátka žalobních nároků (§ 406 první věta c. ř. s.). Dovolacími vývody stran nebyly však vyvráceny správné, věci i zákonu vyhovující důvody odvolacího rozsudku, jež dovolací soud sdílí. Mluví-li zákon v Šu 1266 obč. zák. o úplném dostiučinění, sluší poukázati k tomu,